

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obdo/59/2021
Identifikačné číslo spisu:	7218212346
Dátum vydania rozhodnutia:	30.11.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:7218212346.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Ivany Izakovičovej a členiek senátu JUDr. Beaty Miničovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej v spore žalobcu: BFF Central Europe s.r.o., Mostová 2, 811 02 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 44 414 315, zastúpeného Advokátska kancelária JANČO A PARTNERI, s.r.o., Štúrova 13, 811 02 Bratislava, IČO: 36 367 524, proti žalovanému: Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice, Rastislavova 43, Košice, IČO: 00 606 707, zastúpenému JUDr. Alenou Zadákovou, advokátkou so sídlom Kováčska 32, 040 01 Košice, o zaplatenie 713.029,70 Eur s príslušenstvom, v konaní o dovolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 5. augusta 2020, č. k. 4Cob/52/2020-1164, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 5. augusta 2020, č. k. 4Cob/52/2020-1164, v časti jeho II. výroku, spolu s obsahovo nadväzujúcim uznesením Okresného súdu Košice II zo dňa 3. mája 2021, č. k. 36Cb/126/2018-1284 z r u š u j e a vec v rozsahu zrušenia vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

II. Dovoľanie žalovaného o d m i e t a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 10. marca 2020, č. k. 36Cb/126/2018-1099 rozhodol tak, že uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 713.029,70 Eur s úrokom z omeškania vo výške 9,05% ročne do zaplatenia vo výroku špecifikovaných sumách; uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náklady spojené s uplatnením pohľadávky 20.360,- Eur, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca žalobou podanou dňa 21. decembra 2018 navrhol, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie 713.029,70 Eur s príslušenstvom, titulom neuhradenia kúpnej ceny zdravotníckeho materiálu vyúčtovanej celkovo 509 faktúrami. Nárok odôvodnil tým, že predmetné pohľadávky žalobcovi postúpil ich pôvodný vlastník, spoločnosť BEZNOSKA Slovakia s.r.o. a to na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok č. 2017/02/45 zo dňa 13. februára 2017.

3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ustanovení § 409 ods. 1, § 411, § 447, § 450 ods. 1, § 275 ods. 4, § 369, § 369c ods. 1 Obchodného zákonníka a §§ 1 a 2 nariadenia vlády č. 21/2013 Z.z., upravujúce kúpnu zmluvu, povinnosti predávajúceho, povinnosť kupujúceho zaplatiť kúpnu cenu, prijatie návrhu zmluvy konkludentným konaním, omeškanie dlžníka a nároky z toho plynúce. Ďalej podľa § 39, § 524 a § 525 Občianskeho zákonníka, upravujúce neplatnosť právneho úkonu, postúpenie pohľadávky, nemožnosť postúpenia niektorých pohľadávok.

4. Súd prvej inštancie uviedol, že v konaní nebolo sporné, že spoločnosť BEZNOSKA Slovakia s.r.o., ako predávajúci uzavrela so žalovaným viaceré kúpne zmluvy, na základe ktorých bol žalovanému dodaný tovar (rôzny zdravotnícky materiál) v celkovej hodnote 713.029,70 Eur vyúčtovaný jednotlivými faktúrami; žalovaný doposiaľ tieto faktúry (kúpnu cenu) neuhradil a žalobca so spoločnosťou BEZNOSKA Slovakia s.r.o. uzavreli dňa 13. februára 2017 Zmluvu o postúpení pohľadávok č. 2017/02/45, podľa ktorej mali byť na žalobcu postúpené pohľadávky spoločnosti BEZNOSKA Slovakia s.r.o. uplatnené v spore.

5. Ďalej súd prvej inštancie konštatoval, že spornou skutočnosťou je existencia dohody o zákaze postúpenia pohľadávok medzi žalovaným a spoločnosťou BEZNOSKA Slovakia s.r.o., ktorá by podľa § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 39 Občianskeho zákonníka zakladala neplatnosť postúpenia pohľadávok na žalobcu.

6. Súd prvej inštancie poukázal, že z vyjadrenia žalovaného (vyjadrenie právneho zástupcu žalovaného na pojednávaní dňa 11. februára 2020) ako aj z inej činnosti súdu (na súde prvej inštancie sa viedlo viacero obdobných sporov) zistil, že medzi spoločnosťou BEZNOSKA Slovakia s.r.o. a žalovaným bola pri predaji tovaru bežne a dlhodobo zaužívaná prax, na základe ktorej predávajúci dodal do tzv. „konsignačných skladov“ rôzny tovar, ktorý podľa aktuálnej potreby neskôr žalovaný od žalobcu fakticky prevzal a použil pri výkone svojej zdravotníckej činnosti. Po prevzatí tovaru vystavil príslušný ošetrojúci lekár žalovaného tzv. „hlásenku“, ktorá predávajúcemu potvrdzovala prevzatie konkrétneho tovaru. Následne žalovaný vystavil objednávku pre predávajúceho.

7. Ďalej súd prvej inštancie konštatoval, že okamihom prevzatia príslušného zdravotníckeho materiálu žalovaným z konsignačného skladu postupom podľa § 275 ods. 4 Obchodného zákonníka došlo zo strany žalovaného k akceptácii (prijatiu) návrhu predávajúceho (BEZNOSKA Slovakia s.r.o.) na predaj tovaru, t.j. došlo k uzavretiu príslušnej kúpnej zmluvy podľa § 409 Obchodného zákonníka. Žalovaný prevzatím konkrétneho tovaru zo skladu vykonal úkon, ktorým vyjadril svoj súhlas so zakúpením príslušného tovaru, pričom za návrh na uzavretie zmluvy považoval súd prvej inštancie samotné dodanie tovaru predávajúcim do konsignačného skladu. Následné vystavenie hlásenky, resp. aj objednávky je už pre vznik kúpnej zmluvy právne nepodstatné, keďže ide iba o potvrdenie realizácie konkrétnej kúpnej zmluvy. Medzi spoločnosťou BEZNOSKA Slovakia s.r.o. ako predávajúcim a žalovaným ako kupujúcim boli uzavreté kúpne zmluvy v celkovej hodnote 713.029,70 Eur. Na základe tejto skutočnosti podľa § 447 a § 450 Obchodného zákonníka vznikla žalovanému povinnosť zaplatiť kúpne ceny za tento dodaný tovar.

8. Súd prvej inštancie po oboznámení sa s obsahom spornej Zmluvy o postúpení pohľadávok č. 2017/10/217, ktorú predložil žalobca spolu so žalobou uviedol, že nezistil žiadny dôvod, ktorý by mal za následok jej neplatnosť podľa § 39 Občianskeho zákonníka, respektíve iného zákonného ustanovenia. Skutočnosť, že žalobca si spolu s postúpenými pohľadávkami uplatňuje aj ich príslušenstvo, t.j. úrok z omeškania, nie je protizákonná a takáto možnosť vyplýva priamo z ustanovenia § 524 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

9. Ďalej súd prvej inštancie k námietke žalovaného, že sa predávajúci a žalovaný dohodli na zákaze postúpenia pohľadávok predávajúceho voči žalovanému, na preukázanie ktorej obrany predložil žalovaný svoje objednávky, kde je uvedený zákaz postúpenia pohľadávok a tiež s poukazom na vyjadrenia zamestnancov žalovaného v rámci iného súdneho konania, ktoré malo preukázať existenciu dohody o zákaze postúpenia uviedol, že objednávka nebola návrhom žalovaného na uzavretie kúpnej zmluvy,

pretože táto už bola platne uzavretá pred okamihom vystavenia objednávky a to samotným prevzatím tovaru z konsignačného skladu. Z tohto dôvodu vyplýva logický záver, že dohoda predávajúceho s kupujúcim o zákaze postúpenia pohľadávky na príslušnej objednávke nebola uzavretá. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť uvedenú samotným žalovaným, že žalovaný v spore žiadnu objednávku predajcovi nezaslal.

10. Ďalšiu procesnú obranu žalovaného, že bola uzatvorená Rámcová dohoda o zákaze postúpenia, ktorej existenciu by mali preukazovať (okrem predložených objednávok) aj vyjadrenia jeho zamestnancov v obdobných sporoch, súd prvej inštancie vyhodnotil ako nedostatočnú, keďže z obsahu vyjadrení svedkov v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 31Cb/99/2017 nie je možné vyvodiť jednoznačný záver o existencii takejto dohody. Zákaz postúpenia pohľadávky je procesnou obranou žalovaného, t.j. je na žalovanom, aby v tomto smere predložil dostatočne relevantný dôkaz, čo sa však nestalo.

11. Keďže v konaní nebola preukázaná dohoda predávajúceho a kupujúceho o zákaze postúpenia uplatnených pohľadávok, súd prvej inštancie uviedol, že nie je možné dospieť k záveru, že Zmluva o postúpení pohľadávok č. 2017/10/45 zo dňa 13. februára 2017 je neplatná pre porušenie dohody o zákaze postúpenia pohľadávok podľa § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

12. Súd prvej inštancie s poukazom na § 409 a nasledujúcich Obchodného zákonníka a § 524 Občianskeho zákonníka zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi ním uplatnený nárok 713.029,70 Eur. Keďže žalovaný nesplnil svoju povinnosť zaplatiť kúpne ceny dodaného tovaru včas (resp. doposiaľ vôbec nezaplatil), dostal sa do omeškania. Preto žalovanému vznikla podľa § 369 Obchodného zákonníka v spojení s § 1 ods. 2 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 21/2013 Z.z. povinnosť zaplatiť veriteľovi úrok z omeškania. Výška úroku z omeškania vyplýva z aktuálne platných výšok základnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky platnej k prvému dňu omeškania s uhradením faktúr.

13. Súd prvej inštancie zároveň dospel k záveru, že žalobcovi vzniklo právo aj na zaplatenie uplatnenej pohľadávky 20.360,- Eur (509 faktúr x 40,- Eur), titulom paušálnych náhrad nákladov spojených s uplatnením pohľadávok. Na zaplatenie kúpnych cien bol žalovaný vyzvaný samostatnými faktúrami. Za každé omeškanie s uhradením faktúry vznikol veriteľovi (t.j. predávajúcemu, ktorý tieto svoje nároky neskôr postúpil žalobcovi) samostatný nárok na zaplatenie paušálnej náhrady nákladov podľa § 369c Obchodného zákonníka. Žalobca si uplatnil nárok na zaplatenie viacerých faktúr (509 kúpnych cien) v jednom súdnom konaní. Táto skutočnosť v zmysle platného právneho stavu nemá žiadny vplyv na už existujúci nárok veriteľa na zaplatenie viacerých paušálnych náhrad. Uplatnenie viacerých pohľadávok v jednom žalobnom návrhu nespôsobuje zmenu tohto nároku v tom zmysle, že sa viaceré nároky na paušálnu náhradu (v spore vo výške 20.360,- Eur) zmenia na nárok iba vo výške 40,- Eur. Výklad o vzniku tohto nároku až okamihom uplatnenia si zaplatenia pohľadávky prostredníctvom súdneho konania nemá oporu v žiadnom zákonnom ustanovení.

14. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 C.s.p. a úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

15. Na odvolanie žalovaného, Krajský súd v Košiciach, ako súd odvolací, napadnutým rozsudkom zo dňa 5. augusta 2020, č. k. 4Cob/52/2020-1164, vo výrokoch o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi 713.029,70 Eur s priznanými úrokmi z omeškania v rozsudku súdu prvej inštancie a paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky 40,- Eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vo výroku o trovách konania, rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (výrok I. napadnutého rozsudku). Ďalej rozsudok súdu prvej inštancie v prevyšujúcej vyhovujúcej časti zmenil tak, že náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 20.320,- Eur zamietol (výrok II. napadnutého rozsudku). Žalobcovi priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (výrok III. napadnutého rozsudku).

16. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že odvolací súd na doplnenie a zdôraznenie správnosti rozhodnutia okresného súdu zdôraznil, že medzi stranami nebolo sporné, že medzi spoločnosťou BEZNOSKA Slovakia s.r.o. ako postupcom a žalobcom ako postupníkom došlo dňa 13. februára 2017 k uzavretiu Zmluvy o postúpení pohľadávok č. 2017/02/45, na základe ktorej žalobca ako postupník nadobudol pohľadávky v celkovej výške 753.609,60 Eur voči žalovanému. Spoločnosť BEZNOSKA Slovakia s.r.o. vykonávala obchodnú činnosť v oblasti distribúcie liekov a zdravotníckych pomôcok (tovaru), ktoré dodávala žalovanému a za dodanie ktorých vystavila faktúry, ktorých zaplata sa žalobca v spore domáha. Žalovaný výšku a splatnosť vystavených faktúr v spore nenamietal. Odvolací súd preto uzavrel, že súd prvej inštancie správne posúdil vzťah medzi postupcom a žalovaným, ako obchodnoprávny podľa § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka, ktorý vznikol uzatvorením jednotlivých kúpnych zmlúv podľa § 409 a nasl. Obchodného zákonníka.

17. S námietkou žalovaného o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu z dôvodu, že Zmluva o postúpení pohľadávok je neplatná, sa odvolací nestotožnil, pretože nezodpovedá vykonanému dokazovaniu a judikatúre súdov. S poukazom na ust. § 524 ods. 1 a 2, § 525 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka odvolací súd uviedol, že pre úspech žalovaného v spore bolo jeho povinnosťou nielen tvrdiť, ale aj preukázať existenciu platnej dohody o zákaze postúpenia, keďže žalobca existenciu takejto dohody medzi postupcom a žalovaným riadne a včas namietal, pritom popretie existencie takejto dohody vyplýva aj z obsahu uzatvorenej Zmluvy o postúpení pohľadávok č. 2017/02/45, v ktorej postupca prehlásil, že postúpenie pohľadávok nie je obmedzené na základe zmluvných, alebo zákonných ustanovení (článok II bod 2.2).

18. Odvolací súd dodal, že ak by objednávky žalovaného s textom odkazujúcim na § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka, predstavovali návrh na uzatvorenie dohody o zákaze postúpenia, nemožno z nich a ani z následného správania postupcu, ktorý už pred vystavením objednávok realizoval jednotlivé dodávky tovaru pre žalovaného, jednoznačne vyvodiť vôľu postupcu uzavrieť dohodu o zákaze postúpenia pohľadávok, keďže zo strany predávajúceho s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu, takýto jednoznačný prejav vôle chýba.

19. Ak žalovaný existenciu dohody o zákaze postúpenia pohľadávok vyvodzoval s poukazom na ustanovenie § 275 ods. 4 Obchodného zákonníka, podľa ktorého môže osoba prijímajúca ofertu robiť aj faktickým konaním, odvolací súd uviedol, že akceptácia návrhu (oferty) je možná podľa § 275 ods. 4 Obchodného zákonníka faktickým konaním, no aj v takomto prípade platí podľa § 44 ods. 1 Občianskeho zákonníka, že mlčanie alebo nečinnosť samy o sebe neznamenaajú prijatie návrhu. Faktické dodanie tovaru predávajúcim a jeho prevzatie kupujúcim, nie je aj faktickým uzatvorením dohody o zákaze postúpenia pohľadávok a to aj s poukazom na to, že jednotlivé kúpne zmluvy boli uzatvorené a tovar dodaný už pred prípadným vystavením objednávok zo strany žalovaného, ktoré obsahovali odkaz na § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Zároveň ak žalovaný namietal, že medzi stranami až do vyjadrenia žalobcu zo dňa 22. novembra 2019, ktoré bolo žalovanému doručené dňa 27. novembra 2019 nebola sporná skutočnosť, že medzi postupcom a žalovaným bol dohodnutý zákaz postúpenia, odvolací súd poukázal na skutočnosť, že žalobca už vo vyjadrení k odporu proti platobnému rozkazu (replike) zo dňa 26. apríla 2019 namietal, že postupca a žalovaný neuzavreli žiadnu dohodu o zákaze cesie pohľadávok a to ani výslovne a ani konkludentne. Ak žalovaný tvrdí, že nemal čas pripraviť doplnujúce návrhy na dokazovanie na pojednávanie dňa 3. decembra 2019, odvolací súd uviedol, že podanie žalobcu zo dňa 22. novembra 2019 bolo žalovanému doručené dňa 27. novembra 2019, teda bola zachovaná lehota na prípravu pojednávania podľa § 178 ods. 2 C.s.p.

20. Podľa odvolacieho súdu vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, žalovaný existenciu dohody o zákaze postúpenia pohľadávok jednoznačne nepreukázal.

21. Odvolací súd ďalej poukázal na to, že žalovaný v podanom odvolaní namietal aj nevykonanie navrhnutých dôkazov uvedených v jeho podaní zo dňa 3. januára 2020. Súd prvej inštancie nevykonanie navrhovaného dokazovania žalovaným podľa odvolacieho súdu riadne a logicky odôvodnil tým, že žalovaný tieto dôkazy nepredložil včas, preto na ne neprihliadol s poukazom na § 153 C.s.p. Odvolací

súd navyše k návrhu žalovaného na doplnenie dokazovania zo dňa 3. januára 2020 uviedol, že z jeho obsahu jednoznačne vyplýva, že žalovaný až týmto podaním uviedol v konaní nové skutkové tvrdenie, že zákaz postúpenia bol dohodnutý už v rámcovej zmluve, ktoré tvrdenia sú v rozpore s jeho pôvodnou obranou v konaní. Žalovaný podľa odvolacieho súdu ani nevie označiť konkrétnu osobu (osoby), ktorá mala v mene postupcu údajnú dohodu o zákaze postúpenia so žalovaným uzatvoriť. Žalovaný navrhol výsluch neurčitých zamestnancov postupcu, resp. všeobecne štatutárny orgán postupcu, z čoho jednoznačne vyplýva, že sám žalovaný nemá ani vedomosť o konkrétnej osobe, ktorá by údajnú dohodu o zákaze postúpenia za postupcu so žalovaným uzatvorila. V prípade navrhovaného výsluchu Y. pritom žalovaný v podaní zo dňa 3. januára 2020 ani neuviedol, aké skutočnosti sa jeho výsluchom majú preukázať.

22. Odvolací súd preto napadnutým rozhodnutím dospel k záveru o vecnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý zaviazal žalovaného na úhradu peňažnej pohľadávky 713.029,70 Eur, ktorá predstavuje nárok na úhradu kúpnej ceny dodaného tovaru pre žalovaného zo strany spoločnosti BEZNOSKA Slovakia s.r.o. a ktorá bola platne postúpená Zmluvu o postúpení pohľadávok č. 2017/02/45 zo dňa 13. februára 2017 na žalobcu. Keďže žalovaný neuhradil kúpnu cenu dodaného tovaru v lehote splatnosti, čo napokon ani v konaní nerozporoval, správne súd prvej inštancie zaviazal žalovaného aj na úhradu zákonných úrokov z omeškania z jednotlivých faktúr po lehote ich splatnosti podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 1 nariadenia vlády č. 21/2013 Z.z. a paušálnej náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40,- Eur podľa § 369c ods. 1, § 2 nariadenia vlády č. 21/2013 Z. z., a preto v tejto časti odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny, keďže odvolanie žalovaného v tejto časti rozhodnutia súdu prvej inštancie nebolo dôvodné.

23. Odvolanie žalovaného však bolo podľa odvolacieho súdu dôvodné proti tej časti tretieho výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým žalobcovi priznal nárok na paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky nad 40,- Eur, teda vo výške 20.320,- Eur.

24. S poukazom na § 396c ods. 1 Obchodného zákonníka, § 2 nariadenia vlády SR č. 21/2013 Z. z, ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Obchodného zákonníka a § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka odvolací súd zdôraznil, že žalobcovi v spore vznikol nárok iba na jednu paušálnu náhradu nákladov vo výške 40,- Eur, keďže v tomto jednom súdnom konaní bola uplatnená pohľadávka 713.029,70 Eur a to bez ohľadu na to, že táto bola žalovanému pôvodne fakturovaná viacerými faktúrami. Rozhodným kritériom bolo podľa krajského súdu uplatnenie pohľadávky v jednom súdnom konaní, čo v posudzovanom prípade predstavuje jednu pohľadávku vyčíslenú žalobcom v konaní vo výške 713.029,70 Eur, ktorej zodpovedá nárok na jednu paušálnu náhradu nákladov vo výške 40,- Eur a nie spolu 509 paušálnych náhrad (za každú vystavenú faktúru), tak ako to nesprávne uviedol súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí, keď priznal žalobcovi nárok titulom paušálnej náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 20.360,- Eur.

25. Odvolací súd preto podľa § 388 C.s.p. zmenil tretí rozsudok súdu prvej inštancie v časti priznanej paušálnej náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky tak, že nárok uplatnený žalobcom titulom paušálnej náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky v prevyšujúcej časti nad 40,- Eur, ako nedôvodný zamietol, keďže neboli splnené podmienky pre potvrdenie napadnutého rozsudku, čo do paušálnej náhrady nákladov vo výške 20.320,- Eur, ale neboli splnené podmienky ani pre jeho zrušenie.

26. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že žalobcovi, ktorý bol v tomto odvolacom konaní úspešný priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania, ktoré je povinný nahradiť neúspešný žalovaný. O výške trov tohto odvolacieho konania podľa § 262 ods. 2 C.s.p. rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

27. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalobca voči

druhému výroku napadnutého rozhodnutia (č.l. 1233 a nasl. spisu) a žalovaný voči všetkým výrokom napadnutého rozhodnutia (č.l. 1245 a nasl. spisu).

28. Žalobca prípustnosť dovolania odôvodnil ust. § 420 písm. f/ C.s.p., teda že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa žalobcu napadnuté rozhodnutie taktiež spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorú dovolací súd doposiaľ neriešil vôbec (§ 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.).

29. Porušenie práva na spravodlivý proces vzhľadom žalobca v dvoch smeroch, kedy krajský súd rozhodol arbitrárne o nároku na náhradu paušálnych nákladov a nedostatočne odôvodnil napadnutý rozsudok z pohľadu princípu právnej istoty.

30. Žalobca vidí arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia v extrémnom interpretačnom excese odvolacieho súdu, ide o taký výklad zákona, ktorý nemá podľa žalobcu oporu v medziach rozumného a prípustného výkladu zákona. Z odôvodnení rozhodnutí súdov v tomto spore podľa žalobcu vyplýva, že súdy mali rozdielny pohľad na priznanie nároku na náhradu paušálnych nákladov spojených s uplatnením pohľadávok. Otázkou podľa žalobcu je, či možno nárok na náhradu paušálnych nákladov spojených s uplatnením pohľadávky priznať samostatne za každú osobitne fakturovanú pohľadávku. Podľa krajského súdu patrí žalobcovi len nárok na 40,- Eur, t.j. akoby si uplatnil len jednu pohľadávku, keďže si ich uplatnil v jednom súdnom konaní. Žalobca v tejto súvislosti zdôraznil, že pred podaním žaloby sa rozhodol, že balík pohľadávok uplatní na súde jednou spoločnou žalobou. Vychádzal pritom aj zo základných zásad Civilného sporového poriadku podľa čl. 5 a čl. 17, kedy bol názoru, že podanie samostatných 509 žalôb by viedlo len k zbytočne vysokému nápadu Okresného súdu Košice II, v dôsledku čoho by mohlo prichádzať v jednotlivých konaniach (a to nielen tých, ktorých stranami by boli žalobca a žalovaný) k zbytočným prieťahom. Žalobca dodal, že ak by sa akceptoval výklad krajského súdu, mohlo by to následne v praxi motivovať veriteľov množiť súdne spory a uplatňovať si svoje nároky jednotlivo, čo môže enormne preťažiť súdny systém.

31. V ostatnej časti k tomuto dovolaciemu dôvodu poukázal žalobca na podstatu a účel nároku na náhradu paušálnych výdavkov, predmet súdneho sporu tvoriaci 509 samostatných pohľadávok, výklad Európskej komisie k smernici č. 2011/7/EU zo dňa 16. februára 2011, ktorej transpozíciu predstavuje § 369c Obchodného zákonníka, odlišné rozhodnutia krajských súdov a výkladový prístup v Českej republike. Žalobca zároveň zdôraznil, že aj v prípade, ak by bol konajúci krajský súd subjektívne toho názoru, že výška paušálnej náhrady 40,- Eur za každú súdom priznanú pohľadávku žalobcovi voči žalovanému je privysoká vzhľadom na množstvo žalovaných pohľadávok v jednom súdnom konaní, tento pocit je irelevantný a súd je povinný rešpektovať túto výšku s tým, že túto nie je oprávnený znížiť, alebo nepriznať.

32. Nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu z pohľadu právnej istoty je dané podľa žalobcu tým, že napádané rozhodnutie je veľmi stručné a všeobecné, kedy konajúci súd sa dostatočne nevysporiadal s odlišnou judikatúrou krajských súdov, aj keď na ňu žalobca v konaní upozorňoval. Krajský súd však argumentáciu v iných rozhodnutiach, vrátane jeho vlastného súdu (Krajského súdu v Košiciach), podľa žalobcu odignoroval, keď uviedol, že tieto nemajú charakter precedensu (bod 56. napadnutého rozsudku). Z uvedeného dôvodu atribút presvedčivosti napadnutému rozsudku chýba, čím podľa žalobcu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

33. Prítomnosť dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 písm. b/ C.s.p. vzhľadom žalobca na nesprávnom právnom posúdení otázky „či veriteľovi prislúcha paušálna náhrada nákladov spojených s uplatnením pohľadávky samostatne za každú pohľadávku, ktorá je predmetom samostatnej faktúry“. Túto právnu otázku žalobca rozvinul aj v tú „či má žalobca, ktorý si uplatní v jednom súdnom konaní 509 pohľadávok pozostávajúcich z 509 samostatných faktúr nárok na paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením týchto pohľadávok (§ 369c Obchodného zákonníka) len v rozsahu 40,- Eur spoločne za všetky pohľadávky alebo v rozsahu 509 x 40,- Eur, t.j. bude mu patriť paušálna náhrada nákladov

spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40,- Eur za každú pohľadávku?“. Otázka by mohla byť podľa žalobcu položená aj všeobecne v znení, či „má veriteľ nárok na paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávok (§ 369c Obchodného zákonníka) vo výške 40,- Eur za každú žalovanú pohľadávku, pričom každá je predmetom samostatnej faktúry, aj ak ich uplatňuje spoločne v jednom súdnom konaní?“.

34. Od posúdenia tejto otázky podľa žalobcu záviselo rozhodnutie vo veci samej. Ak by odvolací súd vyhodnotil predmetnú právnu otázku opačne ako súd prvej inštancie, nemohol by rozsudok okresného súdu zmeniť tak, že žalobu v tejto časti zamietne. Podľa žalobcu by mala byť táto právna otázka riešená tak, že žalobca má nárok na paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávok jednotlivo za každú samostatnú pohľadávku tak, ako vyplývajú z jednotlivých 509-tich faktúr. Aj v tejto časti poukázal žalobca na svoju argumentáciu smerujúcu k nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti napádaného rozhodnutia odvolacieho súdu.

35. Žalobca preto navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, eventuálne vo veci sám rozhodol tak, že zmení napádané rozhodnutie tak, že rozsudok Okresného súdu Košice II, sp. zn. 36Cb/126/2018 zo dňa 10. marca 2020 v prevyšujúcej vyhovujúcej časti o priznaní náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 20.320,- Eur, potvrdzuje. Žalobca zároveň požiadal o náhradu trov konania.

36. Žalovaný prípustnosť svojho dovolania rovnako odôvodnil ust. § 420 písm. f/ C.s.p., teda tým, že súd nesprávnym procesným postupom mu znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalovaný zdôraznil, že za naplnenie vymedzeného dôvodu prípustnosti dovolania je možné považovať situácie, kedy je jednak rozhodnutie nepreskúmateľné a jednak v prípade nesprávneho procesného postupu v prípade konania súdu, ktorým došlo k následku znemožňujúcemu procesnej strane, aby uskutočňovala jej procesné práva. Dovoláním sa domáha žalovaný aplikácie daného ustanovenia z oboch dôvodov, keďže okresný súd jednak „postupoval procesne nesprávne“ a jednak konajúce súdy takýto postup v rámci rozsudkov relevantným spôsobom neodôvodnili.

37. V podanom dovolaní žalovaný poukázal na porušenie ustanovení o koncentrácii konania, ako aj na skutočnosť, že konajúci súd neposkytol žiadnu odpoveď na výsluch žalovaným navrhovaného svedka Y. U. Žalovaný ďalej poukázal na súčasť podania zo dňa 3. januára 2020, ktorého bol aj zoznam objednávok, ku ktorým sa konajúci súd vo svojom rozhodnutí nevyjadril.

38. Žalovaný je názoru, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu uvedené v ods. 49 a 50. je nanajvýš formalistické a nepredstavuje relevantné vysporiadanie sa so skutočnosťami uvádzanými v odvolaní, keďže sú v rámci odôvodnenia uvádzané v rovine, ktorá nevyplýva zo súdneho spisu. Konkrétne v prípade svedka Y. U. je zrejmé, že ten má vypovedať ku skutočnostiam uvedeným v prvom odseku časti I. podania zo dňa 3. januára 2020 ohľadom dohodnutého zákazu postúpenia s postupom, pričom krajský súd v napadnutom rozhodnutí uvádza, že toto vymedzenie úplne absentuje. Ani jeden z konajúcich súdov sa podľa žalovaného relevantne nevysporiadal s jeho námietkou, prečo neboli prostriedky procesnej obrany uplatnené zo strany žalovaného uplatnené však a teda prečo neboli pripustené a vykonané.

39. Podľa žalovaného je zrejmé, že doručenie podania dňa 3. januára 2020 nevyžadovalo vykonanie žiadnych ďalších úkonov súdu, resp. nariadenie ďalšieho pojednávania. Rovnako považoval žalovaný za potrebné poukázať na včasnosť podania, keďže okresný súd neprijal na pojednávaní dňa 3. decembra 2019 žiadne uznesenie, ktorým by koncentroval konanie s pevne ohraničenou lehotou, ale len udelil sudcovskú lehotu dokedy požaduje návrhy, z ktorého dôvodu je podľa žalovaného potrebné vyhodnotiť včasnosť doručených návrhov výlučne s poukazom na ust. § 153 ods. 1 a 2 C.s.p. Žalovaný dodal, že medzi základné pravidlá civilného sporového konania patrí kontradiktórnosť a rovnosť strán konaní, pričom všeobecný súd je povinný postupovať spôsobom dodržiavaním princípu spravodlivého súdneho procesu. Žalovaný má za to, že bolo povinnosťou okresného súdu sa riadne zaoberať ním navrhovanými

dôkazmi v rámci konania, keďže tieto podľa jeho názoru jednoznačne smerovali k ozrejmeniu skutkového stavu. Neprihliadnutie na takto navrhované dôkazy s poukazom na rýchlosť a hospodárnosť konania nie je preto na mieste, keďže ich vykonanie by nespôsobil žiadne prieťahy v konaní.

40. Žalovaný preto navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozhodnutím okresného súdu a priznal mu plnú náhradu trov konania.

41. Žalobca vo vyjadrení k podanému dovolaniu žalovaným uviedol, že ho považuje za nedôvodné. Dodal, že žalovaný odvodzoval údajný zákaz postúpenia žalovaných pohľadávok z postupcu na žalobcu ako postupníka uvedením odkazu na ustanovenia § 525 Občianskeho zákonníka na príslušné objednávky. Vôbec sa nezmieňoval o existencii akýchsi ústnych neformálnych rámcových zmlúv a ústnych dohodách o zákaze postúpenia. Titulom na existenciu zákazu postúpenia mali byť objednávky, ktoré miesto toho, aby predložil súdu a stali sa obsahom súdneho spisu, si ponechal u seba v nemocničnom archíve. Žalobca považuje žalovaného teórie o tom, že uvedením zákazu postúpenia na objednávkach a dodaním tovaru postupcom prišlo k uzatvoreniu dohody o zákaze postúpenia pohľadávok, za nepravdivú, keďže v danom prípade sa jednalo o dodávku zdravotníckeho materiálu na základe systému konsignačného skladu a nie objednávok. Túto skutočnosť jasne potvrdil žalobca na pojednávaní dňa 3. decembra 2019. Niet preto podľa žalobcu najmenších pochyb, že k uzatvoreniu dohody o zákaze postúpenia medzi postupcom a žalovaným neprišlo. Žalobca zároveň zdôraznil, že aj v prípade, ak by boli postupcovi doručené nejaké objednávky, tak samotné uvedenie odkazu na ustanovenie § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bez písomného súhlasu postupcu ako akceptácie takejto oferty dlžníka, neznamená uzatvorenie dohody o zákaze postúpenia pohľadávky. Žalobca preto navrhol dovolanie žalovaného odmietnuť, prípadne zamietnuť a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania.

42. Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu nevyjadril.

43. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“)], po zistení, že dovolanie podali včas žalobca aj žalovaný, obaja zastúpení v súlade s § 429 ods. 1 C.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že rozhodnutie krajského súdu napadnuté dovolaním je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na nové prejednanie a rozhodnutie.

44. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku.

45. Podľa ustanovenia § 419 C.s.p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. V tejto súvislosti osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v § 421 ods. 1 C.s.p. (rovnako aj I. ÚS 438/2017).

46. Žalobca aj žalovaný vyvodzujú prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ C.s.p., keďže majú za to, že postupom odvolacieho súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie žalovaný ďalej odôvodňuje § 421 ods. 1 C.s.p., teda tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.).

47. Podľa § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b)

ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

48. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 C.s.p., rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 C.s.p.). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 C.s.p., má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C.s.p.) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

49. Dovolací súd však nie je vymedzením prípustnosti viazaný a skúma ju sám, nakoľko nemôže byť viazaný tým, o ktorý prípad právnej otázky podľa § 421 ods. 1 C.s.p. oprel dovolateľ prípustnosť dovolania (Nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 51/2020).

50. Podľa § 428 C.s.p., dovolateľ musí v dovolaní popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

51. Podľa § 431 ods. 1 C.s.p., dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

52. Podľa § 432 ods. 1 C.s.p., dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ods. 2).

53. Predmetom dovolacieho prieskumu je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým rozhodnutím bol rozsudok súdu prvej inštancie v časti zmenený a v časti potvrdený. Z tohto dôvodu je dovolanie voči napadnutému rozhodnutiu prípustné podľa § 420 C.s.p., pretože ide o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa konanie v danom procesnom štádiu končí.

54. V posudzovanom prípade dovolateľa vyvodzujú prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) C.s.p., podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Túto vadu videl žalobca v tom, že napadnutý rozsudok je nedostatočne odôvodnený, nepreskúmateľný a arbitrárny. Žalovaný vzhliadol porušenie práva na spravodlivý proces v postupe odvolacieho súdu, ktorý sa týkal vykonania dokazovania, resp. koncentrácie konania.

55. Podľa § 185 ods. 1 C.s.p. súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo (§ 191 ods. 1 C.s.p.).

56. Pri uplatnení zásady voľného hodnotenia dôkazov súd v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Iba výnimočne zákon súdu ukladá určité obmedzenie pri hodnotení dôkazov (napr. § 192, § 193, § 205 C.s.p.).

57. Ťažisko dokazovania je v konaní na súde prvej inštancie; skutkové závery tohto súdu je oprávnený

doplniť, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 384 C.s.p.).

58. Súd rozhodujúci o dovolaní nepreskúmava správnosť a úplnosť skutkových zistení, a to už len z toho dôvodu, že v konaní o tomto opravnom prostriedku nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy; na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu totiž nemá možnosť dôkazy sám vykonávať (§ 442 C.s.p.).

59. Keď Najvyšší súd Slovenskej republiky nemôže vykonávať dokazovanie, tak nemôže iba na základe súdnych spisov preskúmať správnosť hodnotenia dôkazov súdom, lebo si nemôže pre svoje rozhodnutie zabezpečiť rovnaké podklady a predpoklady doplnením, alebo zopakovaním dokazovania, aké mal súd, ktorý dôkazy hodnotil. Zároveň dovolací súd poukazuje na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Obdo/46/2017 a obdobne aj sp. zn. 4Obdo/41/2017, v ktorom uviedol, že „súd v konaní nie je viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 ods. 1 C.s.p.) a nie sporových strán. Ak súd teda v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, resp. vykoná iné dôkazy na zistenie skutočného stavu, nezakladá to vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p., lebo to nemožno považovať za znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré strany mohli uplatniť a boli v dôsledku nesprávneho postupu súdu z nich vylúčení“.

60. Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uzavrel, že súd prvej inštancie správne posúdil vzťah medzi postupcom a žalovaným ako obchodnoprávny podľa § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka, ktorý vznikol uzatvorením jednotlivých kúpnych zmlúv podľa § 409 a nasl. Obchodného zákonníka s tým, že žalovaný zákaz postúpenia pohľadávky nepreukázal.

61. Osobitne odvolací súd konštatoval, že nevykonanie navrhovaného dokazovania žalovaným súd prvej inštancie riadne a logicky odôvodnil s odkazom na § 153 C.s.p., nakoľko žalovaný ním navrhované dôkazy nepredložil včas, preto na ne konajúci súd neprihliadol. Odvolací súd navyše k návrhu žalovaného na doplnenie dokazovania zo dňa 3. januára 2020 (dovolacia námietka, pozn. dovolacieho súdu) uviedol, že z jeho obsahu jednoznačne vyplýva, že žalovaný až týmto podaním uviedol v konaní nové skutkové tvrdenie, že zákaz postúpenia bol dohodnutý už v rámcovej zmluve, ktoré tvrdenia sú v rozpore s jeho pôvodnou obranou v konaní. Žalovaný podľa odvolacieho súdu ani nevie označiť konkrétnu osobu (osoby), ktorá mala v mene postupcu údajnú dohodu o zákaze postúpenia so žalovaným uzatvoriť. Žalovaný navrhol výsluch neurčitých zamestnancov postupcu, resp. všeobecne štatutárny orgán postupcu, z čoho jednoznačne vyplýva, že sám žalovaný nemá ani vedomosť o konkrétnej osobe, ktorá by údajnú dohodu o zákaze postúpenia za postupcu so žalovaným uzatvorila. V prípade navrhovaného výsluchu Y. R. U. pritom žalovaný v podaní zo dňa 3. januára 2020 podľa odvolacieho súdu ani neuviedol, aké skutočnosti sa jeho výsluchom majú preukázať.

62. Dovolací súd dodáva, že konajúci súd zhromažďuje dôkazy podľa procesnej iniciatívy sporových strán a tieto zhromaždené dôkazy vyhodnocuje aj v zmysle zásad hodnotenia dôkazov vyplývajúcich z ust. § 191 ods. 1 C.s.p. Dovolateľom spochybnená hodnotiaca úvaha odvolacieho súdu podľa zistenia dovolacieho súdu v prejednávanom spore zodpovedá zásadám formálnej logiky a je aj preskúmateľná. Je preto možné uzavrieť, že odvolací súd dal v dôvodoch svojho rozhodnutia odpoveď, akým spôsobom hodnotil, okrem iného aj návrh žalovaného na doplnenie dokazovania zo dňa 3. januára 2020, ak uviedol, že žalovaný až týmto podaním uviedol v konaní nové skutkové tvrdenie spolu s návrhom na vypočutie svedka.

63. Vzhľadom na vyššie uvedené závery, podľa názoru dovolacieho súdu procesný postup odvolacieho súdu prebiehal v zmysle právnej úpravy Civilného sporového poriadku, žalovaný mal možnosť zúčastniť sa na úkonoch súdu prvej inštancie a proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podať odvolanie, čo aj urobil. Takýmto procesným postupom odvolacieho súdu preto podľa dovolacieho súdu nedošlo k tomu, že by súdy znemožnili žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by

tým došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.).

64. Pre úplnosť dovolací súd v súvislosti s dovolaním žalovaného uvádza, že jeho dovolanie smeruje proti všetkým výrokom napadnutého rozhodnutia, čiže v zmysle § 428 C.s.p. napáda rozhodnutie v celom rozsahu a to napriek skutočnosti, že rozsudok odvolacieho súdu bol vydaný čiastočne v prospech žalovaného, to vo výroku II, ktorým odvolací súd zmenil rozsudok Okresného súdu Košice II zo dňa 10. marca 2020, č. k. 36Cb/126/2018-1099 v prevyšujúcej vyhovujúcej časti tak, že náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 20.320 Eur zamietol. Žalovanému ako dovolateľovi v tejto časti nebola spôsobená ujma na jeho právach a preto žalovaný nie je osobou oprávnenou podať dovolanie proti tejto časti rozsudku odvolacieho súdu (§ 447 písm. b/ C.s.p.).

65. Ďalej dovolací súd uvádza, že porušenie procesných práv namietol žalobca v tom zmysle, že odvolací súd vydal napadnutý rozsudok, ktorý je nedostatočne odôvodnený, nepreskúmateľný a arbitrárny. Z dôvodu arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia túto vadu dôvodil žalobca tými istými argumentami, ktorými vyvodzoval dôvodnosť podaného dovolania aj nesprávnym právny posúdením veci podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., ktoré predpokladá, že právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t.j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Zároveň platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré nemajú vôbec súvis s rozhodovaným sporom.

66. Dovolací súd uvádza, že pokiaľ žalovaný nenamietal nesprávne zistenie skutkového stavu ale namietal to, ako na skutkový stav súd aplikoval právne normy, ako aj výsledok takejto aplikácie, ide o namietanie nesprávneho právneho posúdenia, teda o otázku právnu (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 12. mája 2022, sp. zn. III. ÚS 97/2021).

67. Dovolací súd vzhľadom na vyššie uvedené dospel k záveru, že dovolateľom nastolená otázka „či veriteľovi prislúcha paušálna náhrada nákladov spojených s uplatnením pohľadávky samostatne za každú pohľadávku, ktorá je predmetom samostatnej faktúry“; prípadne rozvinutá otázka „či má žalobca, ktorý si uplatní v jednom súdnom konaní 509 pohľadávok pozostávajúcich z 509 samostatných faktúr nárok na paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením týchto pohľadávok (§ 369c Obchodného zákonníka) len v rozsahu 40,- Eur spoločne za všetky pohľadávky alebo v rozsahu 509 x 40,- Eur, t.j. bude mu patriť paušálna náhrada nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40,- Eur za každú pohľadávku? je právnou otázkou v kontexte skutkových okolností prejednávaneho prípadu, ktorú možno unifikovať v nasledovnom znení: „Má veriteľ nárok na paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávok podľa § 369c ods. 1 Obchodného zákonníka v spojení s § 2 Nariadenia Vlády SR č. 21/2013 Z. z. vo výške 40,- Eur za každú pohľadávku, pričom každá je predmetom samostatnej faktúry, aj v takom prípade, kedy si pohľadávky uplatňuje spoločne v jednom súdnom konaní?“. Zároveň ide o otázku rozhodnú, pretože táto je predpokladom na uplatnenie nákladov spojených s uplatnením pohľadávky a predmetom žalobného návrhu na uloženie žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi aj náklady spojené s uplatnením pohľadávky v správnej výške.

68. Poznajúc vlastnú rozhodovaciu prax dovolací súd konštatuje, že vyššie uvedené právne otázky neboli doposiaľ predmetom dovolacieho prieskumu, čím najvyšší súd dospel k záveru, že je daná prípustnosť dovolania podaného dovolateľom podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.

69. Podľa čl. 6 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/7/EÚ zo 16. februára 2011 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách, členské štáty zabezpečia, aby v prípade, že sa úrok z omeškania stane splatným v rámci obchodných transakcií v súlade s článkom 3 alebo 4, bol veriteľ oprávnený získať od dlžníka minimálne paušálnu sumu vo výške 40,- Eur. Členské štáty

zabezpečia, aby paušálna suma uvedená v odseku 1 bola splatná bez potreby upozornenia a bola náhradou za vlastné náklady veriteľa na vymáhanie (ods. 2). Veriteľ je oprávnený od dlžníka požadovať okrem paušálnej sumy uvedenej v odseku 1 primeranú náhradu všetkých nákladov na vymáhanie presahujúcich túto paušálnu sumu a vzniknutých v dôsledku dlžníkovho omeškania s platbou. Tieto náklady by mohli zahŕňať náklady vzniknuté okrem iného v dôsledku využitia služieb právnikov alebo spoločnosti na vymáhanie dlhov (ods. 3).

70. Podľa § 369c ods. 1 Obchodného zákonníka, omeškaním dlžníka vzniká veriteľovi okrem nárokov podľa § 369, 369a a 369b aj právo na paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, a to bez potreby osobitného upozornenia. Výšku paušálnej náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky ustanoví vláda Slovenskej republiky nariadením. Ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak záväzok vznikol zo spotrebiteľskej zmluvy a dlžníkom je spotrebiteľ (ods. 2).

71. Podľa § 2 Nariadenia vlády Slovenskej republiky z 23. januára 2013, č. 21/2013 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Obchodného zákonníka. Výška paušálnej náhrady nákladov spojených s uplatnením pohľadávky podľa § 369c ods. 1 zákona je 40,- Eur jednorazovo bez ohľadu na dĺžku omeškania.

72. Paušálna náhrada nákladov spojených s uplatnením pohľadávky bola do slovenského právneho poriadku implementovaná na základe Smernice 2011/7/EÚ a v zmysle dôvodovej správy k ustanoveniu § 369c ods. 1 Obchodného zákonníka, táto predstavuje náhradu, tzv. administratívnych interných monitorovacích nákladov, ktoré vznikajú veriteľovi pri kontrole dodržiavania zmluvných záväzkov (ide najmä o náklady na vedenie evidencie pohľadávok, náklady súvisiace s telefonickou, alebo písomnou urgenciou dlžníka - táto však nie je podmienkou pre vznik nároku na paušálnu náhradu nákladov). Náhrada nákladov spojená s uplatnením pohľadávky, sa čo do výšky nemení ani v súvislosti s dĺžkou omeškania, či výškou dlhu.

73. Pre správne zodpovedanie dovolateľom nastolenej právnej otázky poukazuje Najvyšší súd Slovenskej republiky na Rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 20. októbra 2022 vo veci C-585/20, ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania týkajúci sa výkladu článku 2, článku 4 ods. 1, článku 6 a článku 7 ods. 2 a 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/7/EÚ zo 16. februára 2011.

74. Súdny dvor Európskej únie v dotknutom rozsudku zdôraznil, že cieľom Smernice 2011/7/EÚ je nielen odradiť od oneskorených platieb, aby sa zabránilo tomu, že by sa mohli stať finančne zaujímavými pre dlžníka z dôvodu nízkych úrokov alebo neexistencie úrokov, ktoré by sa účtovali v takejto situácii, ale aj účinne chrániť veriteľa pred takýmito oneskoreniami tým, že sa mu zabezpečí čo najúplnejšia náhrada nákladov na vymáhanie, ktoré vynaložil (rozsudok z 13. septembra 2018, Česká poisťovna, C 287/17, EU:C:2018:707).

75. Za oneskorenú platbu je potrebné považovať každú platbu, ktorá nebola uskutočnená v rámci zmluvnej alebo zákonnej lehoty, nakoľko sa Smernica 2011/7/EÚ vzťahuje na všetky platby uskutočnené ako odplata za obchodné transakcie, resp. transakcie medzi podnikmi alebo medzi podnikmi a orgánmi verejnej moci, ktoré vedú k dodávke tovaru alebo k poskytnutiu služieb za odplatu (čl. 1 ods. 2 a čl. 2 bod 1 Smernice 2011/7/EÚ). Týmto vymedzením, Smernica 2011/7/EÚ stanovuje súvislosť medzi minimálnou paušálnou sumou stanovenou v jej článku 6 ods. 1 a každou obchodnou transakciou nezaplatenou po termíne splatnosti uvedenej na faktúre alebo v rovnocennej výzve na zaplatenie. Ako uvádza odôvodnenie 18 tejto smernice, faktúry sa považujú za výzvy na zaplatenie, a preto predstavujú dôležité dokumenty v reťazci obchodných transakcií, najmä pokiaľ ide o určenie lehôt splatnosti.

76. Z uvedených skutočností možno vyvodiť, že nárok na minimálnu paušálnu sumu stanovenú v článku 6 ods. 1 Smernice 2011/7/EÚ (ako aj právo vymáhať zákonné úroky z omeškania) a vzniká v dôsledku oneskorenej platby a sa týka obchodných transakcií posudzovaných jednotlivo s tým, že táto paušálna suma (rovnako ako zákonné úroky) sa stane splatná automaticky po uplynutí lehoty splatnosti. V tejto

súvislosti poukázal Súdny dvor Európskej únie na čl. 17 Smernice 2011/7/EÚ, podľa ktorého platba dlžníka by sa mala na účely nároku, na úrok z omeškania považovať za oneskorenú platbu vtedy, ak veriteľ nemá dlžnú sumu k dispozícii v deň splatnosti za predpokladu, že splnil svoje zákonné a zmluvné povinnosti. Naopak na strane druhej zo znenia čl. 4 ods. 1 Smernice 2011/7/EÚ nevyplýva, že by rozhodnutie veriteľa predložiť jednému dlžníkovi jedno vymáhanie pohľadávky zahŕňajúcej viacero faktúr, ktoré neboli zaplatené v lehote splatnosti, mohlo zmeniť podmienky splatnosti zákonných úrokov z omeškania stanovených v tomto ustanovení alebo podmienok splatnosti minimálnej paušálnej sumy 40 eur stanovenej v článku 6 ods. 1 tejto smernice.

77. Dovolací súd s odkazom na citované závery Súdneho dvora Európskej únie týkajúce sa prejudiciálneho zodpovedania právnej otázky súvisiacej s nárokom na minimálnu paušálnu sumu stanovenú v článku 6 ods. 1 Smernice 2011/7/EÚ, resp. v ustanovení § 369c Obchodného zákonníka v spojení s § 2 Nariadenia vlády Slovenskej republiky z 23. januára 2013, č. 21/2013 Z. z. konštatuje, že minimálna paušálna suma vo výške 40,- Eur, ako náhrada nákladov na vymáhanie je splatná veriteľovi, ktorý si splnil svoje povinnosti v súvislosti s každou platbou, ktorá nebola uskutočnená po termíne splatnosti odplaty za obchodnú transakciu uvedenú na faktúre alebo rovnocennej výzve na zaplatenie, okrem prípadu, že dlžník nie je zodpovedný za vzniknuté omeškanie. Preto v prípade podania jedinej žaloby na vymáhanie platby týkajúcej sa viacerých nezaplatených obchodných transakcií po termíne splatnosti, náležite uvedených vo faktúrach alebo v rovnocenných výzvach na zaplatenie, nemôže mať za následok zníženie minimálnej paušálnej sumy splatnej, ako náhrada nákladov na vymáhanie za každú oneskorenú platbu. Zníženie takejto náhrady by v konečnom dôsledku viedlo k oslobodeniu dlžníka od časti finančnej záťaže vyplývajúcej z jeho povinnosti zaplatiť na základe každej nezaplatenej faktúry po termíne splatnosti paušálnu sumu vo výške 40 eur stanovenú v ust. § 369c Obchodného zákonníka v spojení s § 2 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 21/2013 Z. z.

78. Dovolací súd vzhľadom na vyššie uvedené právne závery konštatuje, že správne zodpovedanie dovolaťom nastolenej právnej otázky je také, že „Veriteľ má nárok na paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávok podľa § 369c ods. 1 Obchodného zákonníka v spojení s § 2 Nariadenia Vlády SR č. 21/2013 Z. z. vo výške 40,- Eur za každú pohľadávku, ktorá je predmetom samostatnej faktúry, a to aj v takom prípade, kedy si pohľadávky uplatňuje spoločne v jednom súdnom konaní. Musí však ísť o platby uskutočnené, ako odplaty za obchodné transakcie, resp. transakcie medzi podnikmi alebo medzi podnikmi a orgánmi verejnej moci, ktoré vedú k dodávke tovaru alebo k poskytnutiu služieb za odplatu (čl. 1 ods. 2 a čl. 2 bod 1 Smernice 2011/7/EÚ). Týmto vymedzením sú konajúce súdy viazané, a preto pri rozhodovaní o nároku na paušálnu náhradu nákladov v zmysle § 369c ods. 1 Obchodného zákonníka musia skúmať súvislosť medzi každou obchodnou transakciou smerujúcou k dodávke tovaru alebo k poskytnutiu služieb za odplatu a faktúrou nezaplatenou v termíne splatnosti, prípadne výzvou na zaplatenie za obchodnú transakciu.

79. Vzhľadom na to, že v rozhodovanej veci odvolací súd nesprávne právne vec posúdil, ak dospel k záveru, že v prejednávanej spore si žalobca uplatňuje jednu pohľadávku vyčíslenú v konaní vo výške 713.029,70 Eur, ktorej zodpovedá nárok na jednu paušálnu náhradu nákladov vo výške 40,- eur, a nie spolu 509 paušálnych náhrad (za každú vystavenú faktúru). Z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci nemôže obstať ani odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré nesie prvky nepreskúmateľnosti a nesprávnej interpretácie zákona popierajúcej účel a zmysel inštitútu nároku veriteľa na paušálnu náhradu nákladov vo výške 40,- Eur. Týmto odvolací súd nesprávne posúdil právnu otázku podstatnú pre rozhodnutie vo veci, ktorú zároveň nedostatočne odôvodnil, a to nárok veriteľa na paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávok podľa § 369c ods. 1 Obchodného zákonníka v spojení s § 2 Nariadenia Vlády SR č. 21/2013 Z. z. vo výške 40,- Eur za každú pohľadávku uplatnenú jednou žalobou, a to z dôvodov uvádzaných vyššie. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolaťel dôvodne namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, ako aj porušeniu práva na spravodlivý proces, z ktorého dôvodu dovolací súd žalobcom napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 C.s.p.), a to v časti jeho II. výroku, ktorým odvolací súd zmenil rozsudok Okresného súdu Košice II zo dňa 10. marca 2020, č. k. 36Cb/126/2018-1099 v prevyšujúcej vyhovujúcej časti tak, že náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 20.320,- Eur zamietol.

Najvyšší súd vec v rozsahu zrušenia vrátil Krajskému súdu v Košiciach na nové konanie a rozhodnutie (§ 450 C.s.p.).

80. Dovolací súd zrušil aj uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým rozhodol o výške trov konania (uznesenie zo dňa 3. mája 2021, č. k. 36Cb/126/2018-1284), keďže v danom prípade nebol viazaný rozsahom podaného mimoriadneho opravného prostriedku s poukazom na ustanovenie § 439 písm. a/ C.s.p. V prípade závislosti výrokov môže dovolací súd prejednať aj závislý výrok bez toho, aby bol dovolateľom napadnutý. Judikatúra najvyššieho súdu (R 73/2004) sa ustálila na tom, že závislým výrokom môže byť nielen dovolaním nedotknutý výrok tvoriaci súčasť napadnutého rozhodnutia, ale aj výrok, ktorý je obsahom iného, samostatného rozhodnutia v danej veci.

81. Vydanie uznesenia o výške trov konania bolo jednostranne závislé od existencie rozhodnutia vo veci samej. Zrušením rozsudku odvolacieho súdu a rozsudku okresného súdu, uznesenie o výške trov konania ako závislé rozhodnutie stratilo svoj podklad. Bez nadväznosti na predchádzajúce (zrušené) rozhodnutie vo veci samej by zostalo uznesenie o výške trov konania osamotené, strácalo by rozumný zmysel a odporovalo by to princípu právnej istoty (obdobne aj I. ÚS 549/2015, 1Cdo/36/2011, 6Cdo/201/2012 a 2MOBdoV/4/2012).

82. V novom rozhodnutí rozhodne odvolací súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C.s.p.).

83. Odvolací súd je právnym názorom dovolacieho súdu viazaný (§ 455 C.s.p.).

84. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok